

8 คำถามกับ ยาฝังคุมกำเนิด

ทำไมต้องเป็นยาฝังคุมกำเนิด ?

ยาฝังคุมกำเนิดเป็นการคุมกำเนิดระยะยาว คือมีอายุการใช้งาน 3-5 ปี ขึ้นกับชนิดของยาฝังคุมกำเนิด คือแบบ 1 หลอดและ 2 หลอด ซึ่งทั้ง 2 แบบมีประสิทธิภาพสูงที่สุดในการคุมกำเนิดแบบชั่วคราว คือมีโอกาสตั้งครรภ์เพียง 0.05- 0.2% หรือน้อยกว่า 2 ใน 1,000 คน ขณะที่การรับประทานยาเม็ดคุมกำเนิด มีโอกาสตั้งครรภ์ 0.5- 7% และมีฮอร์โมนเข้าสู่ร่างกายมากกว่า





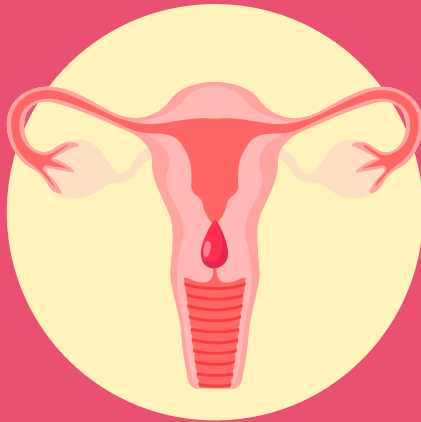
สามารถเอายาฝังคุมกำเนิดออกก่อนกำหนดได้หรือไม่ ?

ผู้รับยาฝังคุมกำเนิดสามารถนำยาฝังออกก่อนเวลาได้ และจะมีระดับฮอร์โมนกลับมาปกติ สามารถมีประจำเดือนตามปกติภายใน 1 เดือนหลังเอายาฝังออก และหลังจากนั้นสามารถตั้งครรภ์ได้ไม่ต่างจากผู้ไม่เคยคุมกำเนิด



ฝังยาที่ไหน และแผลใหญ่ไหม ?

ยาหลอดเล็กขนาดเล็ก 2- 2.5 มม. ยาว 4 – 4.4 cm. จะถูกฝังที่ต้นแขนด้านใน เนื่องจากเป็นตำแหน่งที่ไม่ค่อยได้ใช้งาน มองไม่ชัด สามารถใส่และเอาออกได้ง่าย และมีโอกาสบาดเจ็บน้อย แพทย์จะทำการฉีดยาชา และใช้เข็มนำยาใส่เข้าไปใต้ผิวหนังบริเวณนี้ เมื่อนำเข็มออกก็จะเหลือแผลขนาดเล็กกว่า 5 มิลลิเมตร ส่วนใหญ่จึงไม่ต้องเย็บแผล ยาฝังชนิด 2 หลอดก็จะมีรอยแผลเท่ากับชนิด 1 หลอด เพราะนำยา 2 หลอดใส่ที่ตำแหน่งแผลเดียวกัน เมื่อเอายาออกก็ฉีดยาชาและใช้มิดกรีดแผลเล็กกว่า 1 เซนติเมตร เพื่อดึงแท่งยาออก



เมื่อใส่ยาฝังคุมกำเนิดแล้ว จะมีประจำเดือนมาปกติ หรือมีผลเสียอื่นหรือไม่ ?

ผลข้างเคียงหลักของยาฝังคุมกำเนิดคือ ประจำเดือนอาจมากระปรี้กระเปร่า หรือ อาจไม่มาเลย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วง 1 ปีแรกของการฝังยา ซึ่งเกิดจากฮอร์โมน ทำให้เยื่อโพรงมดลูกบางซึ่งไม่มีอันตราย ไม่มีเลือดเสียคั่งค้างภายในมดลูก สำหรับผู้ที่รำคาญอาการเลือดออกไม่สม่ำเสมอ สามารถปรึกษาแพทย์เพื่อรับยาแก้ไขได้

ฮอร์โมนจากยาฝังคุมกำเนิดจะค่อย ๆ กระจายเข้าสู่ร่างกายอย่างช้า ๆ ทำให้มีผลข้างเคียงด้านอื่นต่ำกว่าการคุมกำเนิดด้วยฮอร์โมนชนิดอื่น ที่มีการตอบสนองขึ้นกับแต่ละบุคคล แต่ส่วนใหญ่แล้วไม่พบปัญหาเรื่องน้ำหนักตัว ความดันโลหิต หรือการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายที่ชัดเจน



ฝังยาคุมกำเนิด แล้วป้องกันการตั้งครรภ์ได้ทันที ?

หลังฝังยาคุมกำเนิด ฮอโมนจะเพิ่มสูงขึ้นและสามารถออกฤทธิ์ในการคุมกำเนิดได้ภายใน 24 ชั่วโมง จนครบระยะเวลาออกฤทธิ์ คือ 3- 5 ปี แล้วแต่ชนิดยา



สามารถใช้ยาฝังคุมกำเนิดในหญิงให้นมบุตรได้หรือไม่ ?

ยาฝังคุมกำเนิด ไม่มีผลต้านลดต่อการฟื้นตัวหลังคลอด ปริมาณน้ำนม น้ำหนัก หรือสุขภาพทารก จึงสามารถใช้ได้ปลอดภัยในหญิงหลังคลอด



วัยรุ่น หรือคนที่ไม่เคยมีลูกสามารถใช้ยาฝังคุมกำเนิดได้หรือไม่ ?

สามารถใช้ได้โดยปลอดภัย และมีประสิทธิภาพสูง สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ได้สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการฝังยาและห่วงอนามัยที่สถานบริการของรัฐ สำหรับวัยรุ่นอายุน้อยกว่า 20 ปี เพื่อป้องกันปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ตั้งแต่ปี 2557 ซึ่งหลังจากมีโครงการนี้ มีวัยรุ่นเข้ามารับบริการด้านนี้มากขึ้นถึง 5 เท่า และมากกว่า 90% มีความพึงพอใจต่อการฝังยา



คนที่มีโรคประจำตัวสามารถใช้ยาฝังคุมกำเนิดได้หรือไม่ ?

ยาฝังคุมกำเนิดเป็นยาที่ประกอบด้วยฮอว์โมนชนิดโปรเจสตินชนิดเดียว จึงมีผลข้างเคียง และข้อพึงระวังน้อยกว่ายาเม็ดคุมกำเนิดแบบฮอว์โมนรวม นอกจากนี้ยังมีระดับยา ในเลือดต่ำจึงสามารถใช้ได้ปลอดภัย แม้ในผู้มีโรคประจำตัวที่มีข้อห้ามต่อการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด อย่างไรก็ตามผู้มีโรคประจำตัวควรปรึกษาแพทย์ถึงวิธีการคุมกำเนิดที่ปลอดภัยและเหมาะสมต่อตนเองที่สุด